

Fordypningsoppgave (Vår- 2018)

INNLEVERING

I

Studieprogram: Bachelor i Sport Management

Emnekode: SPM395

Emnenavn: Fordypningsoppgave

Innleveringsfrist: kl. 14:00, 30. mai 2018

Kandidatnummer: 825

Antall sider inkludert forside: 31

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	3
1.1 Problemstilling	5
1.2 Disposisjon	6
2.0 Teori.....	6
2.1 Objektivt ansvar.....	6
2.2 EMKs artikkel 6 og uskyldspresumsjonen (artikkel 6.2).....	7
Mer om uskyldspresumsjonen (artikkel 6.2)	7
2.3 Brudd på anti-doping bestemmelsene ifølge WADA-Koden.....	8
2.3 Kollisjonsprinsipper	8
Lex superior.....	9
Lex posterior	9
Lex specialis.....	9
3.0 Metode	10
3.1. Litteratursøking.....	10
3.2 Egen rolle som forsker og metodologiske begrensninger.....	11
4.0 Resultater.....	11
(1) Argumenter i favør av prinsippet om OA i WADC.....	12
(2) Argumenter imot prinsippet om OA i WADA Koden.....	14
(3) Nøytrale synspunkter.....	17
5.0 Diskusjon.....	18
5.1 Diskusjon av resultater.....	18
5.2 Anvendelse av teorien og drøfting av konfliktens grunnlag.....	19
6.0 Konkluderende oppsummering.....	21
7.0 Kilder	23
8.0 Vedlegg	26
Vedlegg 1: Litteratursøk.....	26
Vedlegg 2: Sammendrag av argumenter og påstander i artikler i litteraturstudien.....	27

1.0 Innledning

Doping er utvilsomt en av de største utfordringene i moderne idrett. Doping i seg selv er derimot ikke noe nytt fenomen, og prestasjonsfremmende stoffer har høyst sannsynlig blitt brukt helt siden antikkens Hellas og så lenge mennesket har drevet med sport. Men effekten av slike stoffer har åpenbart gjennomgått en dramatisk utvikling, og det vi kjenner som doping i dag er noe helt annet enn det noen atlet kunne tatt i bruk under grekernes gamle olympiader. Moderne doping er nemlig et produkt av den vitenskapelige revolusjonen som foregikk i idretten i midten av det nittende århundre. På denne tiden begynte idrettsutøvere å strukturere og rasjonalisere sine treningsrutiner, kosthold og konkurranseforberedelser, ved å benytte seg av fremgangsmåter lånt fra den moderne vitenskapelige metoden (Gleaves & Llewellyn, 2014). Ettersom idretten bare har vokst seg større og større siden da, har også konkurransen og kravene for å prestere på toppnivå spisset seg veldig til. Utøvere ser seg derfor ofte tvunget til å ty til ekstreme midler får å nå, eller holde seg på toppen. Doping har da fungert som en av flere løsninger.

Det moderne antidopingarbeidet kom som et svar på bred bruk av prestasjonsfremmende midler. I følge Gleaves & Llewellyn (2014), kom de første anti-dopingkampanjene allerede på 1930-tallet, i håp om å forsvare amatørbevegelsen mot doping. Allerede på denne tiden ble doping portrettert som 'the greatest threat to the sport'. Virkelig organisert anti-dopingarbeid begynte først på 1960-tallet, og har siden utviklet seg i takt med utviklingen av stadig mer sofistikerte dopingmetoder gjennom slutten på det tjuende og begynnelsen på det tjuelførste århundret (Chaplet & Kübler-Mabbot, 2008). Den europeiske konvensjon om antidoping (1989) er en av de viktigste milepælene i anti-dopings historie. I denne konvensjonen forpliktet medlemsstatene seg (inkludert Norge) til å arbeide mot en ren idrett, både politisk og organisatorisk. I konvensjonens punkt 7 forpliktes medlemsstatene imidlertid til å sikre utøvere anklaget for bruk av prestasjonsfremmende midler sine fundamentale rettigheter, slik de fremstår i samsvar med internasjonale prinsipper. Dette punktet er nærmest en direkte henvisning til Den europeiske menneskerettskonvensjonen (videre EMK) (Kjenner & Sandland, 2016).

The World Anti-Doping Agency (videre WADA) ble grunnlagt i 1999 med mål å etablere en consensus omkring de forskjellige anti-doping reglementene som eksisterer rundt om i verden. Organisasjonen har utarbeidet en internasjonal *World Anti-Doping Code* (videre WADC eller

Koden), som er et enhetlig regelverk for antidoping som gjelder for idrettsutøvere over hele verden. Under København-konferansen (2003) ble Koden ratifisert av de aller fleste av verdens idrettsnasjoner (Chapplet & Kübler-Mabbot, 2008). Siden da har WADC vært et sentralt regelverk for anti-doping virksomheten. For å gjøre anti-doping arbeidet mest mulig effektivt har WADA utarbeidet en rekke regler som har blitt svært omdiskutert.

Jamfør §2.1 i WADC er tilstedeværelsen av forbudte stoffer eller spor av slike i en dopingprøve tilstrekkelig for å straffe utøveren (hvis ikke den anklagde utøveren klarer å bevise at avlagt positiv prøve er et resultat av sabotasje) (WADA, 2015). Med andre ord står utøveren personlig ansvarlig dersom et forbudt stoff havner i hans eller hennes kropp, uavhengig av omstendighetene. Det at man kan dømmes og straffes på denne måten—dvs. uten å ha utvist subjektiv skyld og hensikt, kalles i jussen for prinsippet om objektivt ansvar (videre OA) (Andenæs, 2016).

Kritikere hevder at WADAs straffebestemmelser som baserer seg på prinsippet om OA er i strid med uskyldspresumsjonen og andre rettsikkerheter som er fastslått i EMK. Denne problematikken har nylig vært gjenstand for diskusjon i norsk idrett, først og fremst på grunn av dopingsakene knyttet til Therese Johaug¹ og Martin Johnsrud Sundby². Disse sakene er svært gode eksempler på hvordan prinsippet om OA ved tilstedeværelse av forbudt stoff i kroppen kommer til anvendelse i antidopingarbeidet.

Det at to fremtredende norske skihelter ble dømt for bruk av doping fikk mye oppmerksomhet i media, både i Norge og i utlandet. Det juridiske grunnlaget for antidopingarbeidet fikk sterk kritikk på grunn av at resultatene av dopingdommene ofte strider med den alminnelige rettsfølelsen. I forbindelse med Sundby- og Johaug-sakene har flere sakkyndige uttrykt sitt syn på problemet med WADAs regelverk, for eksempel: Torbjørn Jagland (2016), Kjenner & Sandland (2016) og Morten Justad Johnsen (Skjevstad, 2017). Disse sakene har reist spørsmål om hvorvidt idrettsutøvernes fundamentale rettsikkerheter blir ivarettatt i idrettens domstoler, og utlyst debatt rundt hensiktsmessigheten og rettferdigheten av de mest sentrale straffebestemmelsene i antidopingsregelverket—bestemmelser som prinsippet om OA legger til grunn for. Norske langrennsløpere er ikke de eneste som har blitt rammet av strenge og kontroversielle antidopingsbestemmelser. Det finnes mange flere dopingsaker hvor domsavgjørelsene om straff ble begrunnet med svakt bevismateriale og uten at utøvere har

¹ <https://www.nrk.no/nyheter/therese-johaug-saken-1.13177151>

² <https://www.vg.no/sport/langrenn/i/vLoxX/sundby-utestenges-etter-brudd-paa-dopingregler>

utvist subjektiv skyld. Eksempler inkluderer dommen av den spanske syklisten Alberto Contador, og den tyske speed-skateren Claudia Pechstein (Kornebeck, 2015).

Mange kritikere mener at WADAs straffebestemmelser er urettferdige ettersom de svekker utøveres rettsikkerheter og bryter med uskyldighetspresumsjonen—et fundamentalt prinsipp om individets rettsikkerhet som er fastsatt i EMK. Det hevdes videre at idrettens heksejakt på dopingmistenkte ofte kan gå på bekostning av uskyldige idrettsutøvere, og at dette er fullstendig uforsvarlig. Forsvarere av Koden hevder derimot at det å gi idrettsutøvere ansvaret for hva de tilfører sin egen kropp er fornuftig og at strenge straffebestemmelser basert på OA så langt er den eneste, og den mest effektive måten, å drive antidopingarbeid på.

1.1 Problemstilling

Diskusjonen omkring utøvernes rettsikkerheter kan lett virke forvirrende for personer som ikke er kjent med bestemmelsene i WADC eller med innholdet i EMK. En dyp uenighet selv blant ekspertene rundt den samme problematikken gjør ikke saken noe enklere. En gjennomgang av avisoppslag i norske medier avslører derimot raskt at for den generelle befolkningen har temaet stort sett blitt belyst fra kun den ene siden av saken. Argumentene har hovedsakelig vært rettet mot å svekke hensiktsmessigheten av prinsippet om OA i dopingsaker, uten å foreslå noen alternative løsninger på problemet. For å få en mer helhetlig og forståelse av konflikten, skal jeg i denne oppgaven gi en oversikt over ulike faglige synspunkter på prinsippet om OA og utøverens rettigheter som finnes på det juridiske og samfunnsvitenskapelige feltet. Jeg skal gjøre dette ved å undersøke nøyaktig hva slags argumentasjon forskere bruker når de forsvarer eller kritiserer prinsippet om OA i straffebestemmelser i WADC. Som inngang til dette har jeg utarbeidet følgende problemstilling:

Hvilke faglige argumenter er framsatt i når det gjelder forholdet mellom prinsippet om objektivt ansvar i WADC og utøveres rettsikkerheter slik de er nedfestet i Den europeiske menneskerettskonvensjonen?

Mye av kritikken av straffebestemmelsene i WADC skyldes deres mulige kollisjon med uskyldpresumsjonen som er nedfestet i EMK. Derfor skal jeg i denne oppgaven legge ekstra vekt på forholdet mellom uskyldpresumsjonen og OA slik det defineres av WADC. I den forbindelse vil jeg også understreke at målet med denne oppgaven ikke er å fremme noen juridisk vurdering av forholdet mellom WADC og EMK. Hensikten er snarere å presentere allerede eksisterende faglige argumenter som støtter eller svekker regelen om OA i antidopingarbeidet.

1.2 Disposisjon

I det etterfølgende teorikapittelet skal jeg gjøre rede for oppgavens mest sentrale begreper, presentere relevante paragrafer i WADC, samt introdusere det teoretiske rammeverket for oppgaven. Videre skal jeg beskrive oppgavens metode, etterfulgt av en resultatdel hvor hovedfunnene av litteraturstudien blir presentert. I denne delen fremstiller jeg argumenter løftet fra den utvalgte litteraturen—argumenter både for og imot WADCs prinsipp om OA. I diskusjonsdelen skal jeg dele hovedfunnene fra litteraturstudien og diskutere resultatene som fremkom i denne. Deretter, ved å forholde meg til teorien om kollisjonsprinsippene (utdypes i teorikapittelet), skal jeg undersøke forholdet mellom Koden og EMK, for så å diskutere selve grunnlaget for spenningen mellom prinsippet om OA i WADC og EMKs uskyldspresumsjon. I konklusjonen skal jeg oppsummere oppgavens funn, fremme mitt endelige svar på problemstillingen, samt vise til potensielle temaer for videre diskusjon eller forskning.

2.0 Teori

I dette kapittelet skal jeg først gjøre rede for oppgavens mest sentrale begreper, først og fremst *prinsippet om objektivt ansvar og uskyldspresumsjonen*. Videre skal jeg kort presentere noen paragrafer fra WADC som bygger på prinsippet om OA. Etter dette skal jeg framstille de sentrale tolkningsreglene som i jussen betegnes som «de tre kollisjonsprinsippene». Disse tolkningsreglene har som hensikt å harmonisere motstrid mellom ulike lover og jeg har valgt å forholde meg til disse siden det kan hevdes at prinsippet om OA i straffebestemmelser om doping kolliderer med uskyldighetspresumsjonen som er fastslått i artikkel 6 i EMK.

2.1 Objektivt ansvar

I visse situasjoner gjelder det strengere ansvar enn det alminnelige culpaansvaret. Begrepet «objektivt ansvar» refererer til saker hvor ansvaret for en hendelse kan tilskrives uavhengig av personlig skyldpåleggelse. Begrepet brukes særlig i erstatningsrett (Heivoll & Sander, 2017).

I erstatningsloven finnes det regler for lovfestet og ulovfestet OA. «Lovfestet OA gjelder i tilfeller der det finnes lover som regulerer at objektivt ansvar skal finne sted under visse omstendigheter og under visse vilkår» (Jusleksikon, 2018). Et av de mer fremtredende eksemplene på et lovfestet tilfelle av OA er *bilansvarsloven*. Der stadfestes det at eieren av en bil står ansvarlig for alle skader bilen påfører en annen persons kropp eller eiendom, uavhengig av om eieren selv kan sies å ha vært skyld i ulykken. Lignende lover inkluderer foreldres ansvar

for sine barn, en arbeidsgivers ansvar for sine ansatte og en dyreeiers ansvar for sitt dyr (Jusleksikon, 2018). Ulovfestet objektivt ansvar gjelder i tilfeller der objektivt erstatningsansvar kan oppstå dersom skade eller tap forårsakes av objektet eller virksomheten som har et iboende skadepotensial. Denne typen OA er ikke relevant for problemstillingen og skal derfor ikke omtales videre.

Ved anvendelse av objektive straffbarhetsvilkår er det ikke krav om at domsorganet beviser uaktsomhet eller skadelig hensikt hos den anklagende (Kjenner, 2012). Prinsippet om OA motvirker hensynsløs oppførsel og unødvendig tap ved å pålegge den ansvarlige forpliktelsen til å ta alle nødvendige og forebyggende tiltak for å unngå straff på objektivt grunnlag. Dette har den fordelaktige effekten av å forenkle og dermed fremskynde rettsavgjørelser i slike tilfeller, selv om anvendelsen av objektive straffbarhetsvilkår kan virke urettferdig eller altfor strengt.

2.2 EMKs artikkel 6 og uskyldspresumsjonen (artikkel 6.2)

Et grunnleggende prinsipp under menneskerettighetene er borgerens krav på rettsikkerhet. Artikkel 6 i EMK sikrer borgerens rett til en rettferdig rettsprosess («fair trial») (Kjenner, 2012).

I artikkel 6.1 fastlegges det en rekke prosessuelle rettssikkerhetsgarantier som skal sikre en rettferdig rettsprosess. Videre i artikkel 6.2 oppstilles uskyldspresumsjonen som en rettssikkerhetsgaranti. Artikkel 6.3 presiserer en rekke sentrale minimumsgarantier i straffesaker, først og fremst, retten til å forsvare seg, retten til bruk av en sakkyndig forsvarer, retten til å påkalle vitner, retten til kjennskap om sin siktelses innhold og grunnlag, samt retten til å kunne benytte seg av en tolk.

Konvensjonsstatene forplikter å etterleve disse bestemmelsen ved gjennomføringen av alle typer saker. EMK er inkorporert i norsk rett ved menneskerettsloven (Menneskerettsloven, § 2 nr. 1, 1999). Konvensjonen har forrang ved motstrid med norsk lov (Jusleksikon, 2018).

Mer om uskyldspresumsjonen (artikkel 6.2)

EMK artikkel 6.2 understreker at «[e]nhver som blir siktet for en straffbar handling, [...] antas uskyldig inntil skyld er bevist». Uskyldspresumsjonen er altså kravet om at alle skal bli behandlet som uskyldig frem til det motsatte er bevist, og at all rimelig tvil skal komme den tiltalte til gode. I følge Kjenner (2012), er denne artikkelen en bestemmelse om prosessuelle rettigheter ved bevisbedømmelsen i straffesaker; påtalemyndigheten må føre bevis for å motbevise den uskyldspresumsjonen som en siktet i straffesak skal være sikret. Ordlyden peker ikke direkte mot forholdet mellom uskyldspresumsjonen og OA. Etter *Den europeiske*

menneskerettsdomstolens (videre EMD) praksis er imidlertid uskyldspresumsjonen et av de grunnleggende krav til rettferdig rettsprosess (Kjenner & Sandland, 2016). Det er imidlertid viktig å understreke at uskyldspresumsjonen bare gjelder i straffesaker, og at det ikke er til hinder for erstatningssaker der det oppstår objektivt erstatningsansvar (Elden, 2016).

2.3 Brudd på anti-doping bestemmelsene ifølge WADA-Koden

I WADA-koden leser vi at: “Doping is defined as the occurrence of one or more of the anti-doping rule violations set forth in Article 2.1 through Article 2.10 of the Code.” (WADA, 2015). Det gis med andre ord ikke noen bestemt definisjon for doping. For å få en forståelse av hva WADA definerer som doping og hva utøvere kan bli dømt for, må man videre se på artikler som omfatter *antidoping-rule violations*³, samt den såkalte *prohibited list*⁴.

Nedenfor skal jeg kort forklare de to nevnte paragrafene i WADC som regelen om objektivt ansvar legger til grunn for:

Article 2.1 Presence of a Prohibited Substance or its Metabolites or Markers in an Athlete’s Sample. Her presiseres det at utøveren har personlig ansvar for at ingen forbudte stoffer kommer i kontakt med hans eller hennes kropp, og følgelig kan påvises under en dopingtest. Det kommer tydelig frem at en idrettsutøvers uvitenhet, feilbehandling, eller uaktsomhet ikke er unnskyldning for overtredelser forbundet med forekomster av ulovlige stoffer i deres dopingprøver. Bortsett fra stoffer med spesifisert tillat mengde, resulterer tilstedeværelsen av samtlige stoffer på *the prohibited list* i brudd på artikkel 2.1 – uavhengig av mengden av stoffet som ble oppdaget.

Article 2.2 Use or Attempted Use by an Athlete of a Prohibited Substance or a Prohibited Method. I denne paragrafen likestilles det *bruk og forsøk på bruk* av forbudte stoff eller metoder. Det slås fast at utøveren har personlig ansvar for at ingen forbudte stoff eller metoder blir brukt. Det presiseres igjen at utøveren blir stilt objektivt ansvarlig for bruk av forbudte metoder eller en avleggelse av positiv doping-prøve, uavhengig av deres opprinnelig intensjon eller eventuelle uaktsomhet.

2.3 Kollisjonsprinsipper

³ <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>

⁴ <https://www.wada-ama.org/en/what-we-do/the-prohibited-list>

Lex superior

«Lex superior (lat. "høyere lov") er et rettslig prinsipp som innebærer at rettsregler av høyere rang går foran regler av lavere rang dersom det er motstrid mellom reglene» (Jusleksikon.no, 2018). Med andre ord: dersom det er kollisjon mellom to eller flere lover eller rettsregler, går overordnede regelen foran den underordnede. Grunnloven (altså den loven av høyeste rang) og konstitusjonell sedvanerett går derfor foran vanlige lover dersom det oppstår motstrid.

I følge Hans Kelsens rangmodell for lovers trinnhøyde, omfatter rangordningen av lover tre trinn. I våre dager regner man også med et «semi-konstitusjonelt»-trinn som står mellom Grunnloven og nasjonale lover. Konstitusjonen (Grunnloven) står øverst på rangstigen. Videre kommer semi-konstitusjonelle normer, for eksempel EØS-regler og EMK. Disse skal etter norsk rett gå foran andre lover og regler dersom det oppstår en kollisjon. Videre har vi de nasjonale lovene, altså lover som er vedtatt med hjemmel i konstitusjonen. Nederst på rangstigen står forskrifter som må ha hjemmel i lov for å være gyldige.

Det er verdt å understreke at lex superior-prinsippet kan betraktes som en relativt fast regel, og at av alle de tre kollisjonsprinsippene er det den som gir de klareste løsningene på eventuelle kollisjonstilfeller (Jusleksikon, 2018).

Lex posterior

«Lex posterior (lat. lex "lov" og posterior "senere") er et begrep i rettsvitenskapen som betyr at nyere rettsregler går foran eldre rettsregler» (Jusleksikon, 2018). Denne tidsprioriteten er aktuell siden den nyeste regelen som oftest gir best uttrykk for hva som gjelder i dag (Kjenner, forelesning 9. januar 2018). Likevel er dette prinsippet kun et utgangspunkt for videre vurdering i henhold til hvilken lov som skal veie tyngst. Det kan nemlig foreligge hensyn for at den eldste loven går foran den nyere loven til tross for lex posterior-prinsippet. For eksempel kan den eldste regelen gå foran den nyere regelen som følge av prinsippet *lex specialis*. Den eldste regelen kan være mer konkret retter mot-, eller ta for seg mer omfattende detaljer rundt det aktuelle tilfellet (Jusleksikon, 2018).

Lex specialis

«Lex specialis» (lat. lex "lov" og specialis "spesiell") er en tolkningsregel som kommer til anvendelse ved motstrid mellom rettsregler av samme rang og fører til at spesielle regler går foran mer generelle regler» (Jusleksikon, 2018). Dette rettsprinsippet bygger på tanket om at spesialiserte rettsregler har en overordnet posisjon sammenlignet med mer generelle regler,

nettopp fordi den spesialiserte reglen er mer detaljert og eksklusivt rettet enn den generelle regelen (Kjenner, forelesning 9. januar 2018).

Det er viktig å nevne at *lex specialis* og *lex posterior* er *likeverdige* rettkildemomenter, og derfor veier like tungt under prioriteringen av de forskjellige rettkildefaktorene. I tilfeller hvor bruken av *lex posterior* og *lex specialis* resulterer i ulike konklusjoner, må konflikten derfor løses ut ifra ytterligere oppveining av øvrige kildefaktorer (Jusleksikon, 2018).

3.0 Metode

For å komme frem til svaret på oppgavens problemstilling har jeg valgt å benytte meg av en kvalitativ litteraturstudie som metode. Jeg valgte denne forskningsmetoden ettersom jeg ikke besitter tilstrekkelig kompetanse for å bedrive uavhengig og kritisk analyse av lover og regelverk. En litteraturstudie er i tillegg også en metode som egner seg fint til å lage en oversikt over, fortolke og bedre forstå, det som inngår i den eksisterende faglitteraturen (Halvorsen, 2008). I denne oppgaven vil jeg forsøke å danne meg en oversikt over eksisterende perspektiver og synspunkter vedrørende prinsippet om OA i antidoping, samt dets betydning for idrettsutøveres rettsikkerhet. Jeg har derfor konsentrert meg om å finne ut hvilke argumenter forskere tar i bruk når de forsvarer eller kritiserer dette rettsprinsippet.

3.1. Litteratursøking

Gjennom kvalitativ datainnsamling har det blitt gjennomført innhenting av data fra den eksisterende faglitteraturen om det juridiske grunnlaget i antidopingarbeidet. Ved datainnsamling har jeg benyttet et systematisk litteratursøk som fremgangsmåte. I en god litteraturstudie skal forskeren kunne avgrense og kritisk evaluere data fra ulike datakilder (Halvorsen, 2008), noe jeg har tilstrebet under hele studie- og skriveprosessen.

For å avgrense søket og innhente kun mest relevant fagstoff utarbeidet jeg i forkant av søkeprosessen følgende inklusjons- og eksklusjonskriterier: At artikler skulle ha antidoping og idrettsjuss som tema, samt at materialet burde være skrevet på engelsk og tilhøre perioden fra 2003 til 2018. Denne tidsbegrensningen begrunnes med det at utøverens rettsikkerheter ble diskutert siden utgivelsen av den første versjonen av WADA-Koden (Rigozzi, Kaufmann-Kohler & Malinverni, 2003) og fram til i dag (WADA, 2018). For å finne frem til flest mulig relevante fagartikler har jeg benyttet engelsk terminologi i alle søk. Norske kilder ble derfor ikke inkludert—også fordi mange av disse selv baserer seg på engelsk-språklige kilder.

Søkene ble utført i perioden fra februar 2018 til mars 2018 i følgende elektroniske databaser: *Oria*, *Web of Science* og *SPORTDiscus*. Artikler funnet i disse databasene kan som regel anses

som troverdige kilder, noe jeg ved hjelp av veiledning fra NIHS bibliotekansatte og egne verifikasjoner har dobbeltsjekket at er tilfellet. For å få flest relevante søk har jeg også konsultert min veileder, angående utarbeidelse av søkeord. Følgende søkeord eller deres synonymer ble brukt ved søk i databasene i forskjellige kombinasjoner: «*antidoping*», «*strict liability*», «*presumption of innocence*» og «*europaan convention of human rights*». Som resultat av dette søket ble fjorten artikler utvalgt til litteraturstudien. Det er viktig å nevne at søket gjennom forskjellige kombinasjoner var overlappende, noe som vil si at jeg kom ofte frem til de samme artiklene til tross for bruk av forskjellige søkekombinasjoner. I tillegg til disse fjorten artiklene ble nok en artikkel inkludert i studien selv om den ikke fremkom i litteratursøket, nemlig artikkelen skrevet av Rigozzi, Kaufmann-Kohler & Malinverni (2003). Denne inkluderes som følge av min veileders anbefaling og siden den tilfredsstilte mine opprinnelige inklusjonskriterier. Søkeprosessen i ulike databaser fremkommer i *vedlegg 1*.

3.2 Egen rolle som forsker og metodologiske begrensninger

Halvorsen (2008) peker på at upartiskhet i forskning er en svært viktig aspekt ved dens prosess. Jeg har selv etterstrebet nøytralitet og faktisitet gjennom hele arbeidsprosessen, samt forsøkt å unngå at personlige syn og meninger påvirker vektlegging, konklusjoner, og valg av artikler. Det er likevel sannsynlig at personlige tilbøyeligheter kan ha hatt en viss påvirkning på studiens resultater, spesielt når det gjelder analyse og tolkning av tekster. Enhver teksttolkning inneholder rom for skjønn, derfor bør det nevnes at min egen subjektivitet kan ha ført til selektivt utvalg av artikler og en subjektiv tolkning av artikkeltekster, til tross for mine forhåndsregler. For å kompensere for min subjektivitet under tekstanalysen og for å øke metodens pålitelighet har jeg lest gjennom artiklene flere ganger på ulike tidspunkter, og med langt nok tidsrom imellom for å kunne se på hver artikkel med tilnærmet ferske øyne.

Det er også verdt å nevne at rammene og ressursene satt frem for gjennomføringen av dette studiet ikke har gitt rom for å utføre søk i flere databaser enn de som er anvendt, eller anvendelse av flere søkeord. Det er stor sannsynlighet for at jeg hadde funnet frem til flere relevante artikler med unike, og i denne oppgaven, udiskuterte argumenter, dersom jeg hadde utvidet søket enda mer. Dette reiser et spørsmål om hvorvidt *alle* relevante artikler er inkludert og dette kan være med på å påvirke studiens reliabilitet.

4.0 Resultater

I dette kapittelet har jeg som mål å presentere de ulike argumentene som er framsatt i artiklene inkludert i litteraturstudien. En detaljert oversikt over hovedargumentene i hver enkel artikkel

fremkommer i tabellen i *vedlegg 2*. Inkluderte studier diskuterer hvorvidt prinsippet om OA er rettferdiggjort i antidopingarbeidet og hvilke konsekvenser dette rettsprinsippet har for idrettsutøveres rettsikkerhet. Jeg valgte å klassifisere de analyserte artiklene i tre grupper basert på forfatterens egne syn på den aktuelle problematikken: (1) De som aksepterer prinsippet om objektivt ansvar (4 artikler), (2) de som ikke aksepterer prinsippet om OA (6 artikler), og (3) de som hverken stiller seg for eller imot, men drøfter problemstilling ut ifra et tilstrebet nøytralt perspektiv (5 artikler). Flere av artiklene benytter seg av liknende argumentasjon rundt hensiktsmessigheten av prinsippet om OA i anti-doping, noe som har ført til at påstander fra forskjellige artikler grupperes sammen i mer oversiktlige enkeltargumenter.

(1) Argumenter i favør av prinsippet om OA i WADC

OA er i ikke i strid med Artikkel 6 i EMK

Det viktigste argumentet i forsvar av OA i WADC er at prinsippet om OA er begrunnet i *Salabiaku-dommen* til EMD fra 1988. EMD uttalte da at objektive straffbarhetsvilkår med hensyn til faktum i seg selv ikke er i strid med konvensjonen, men at bruken av slike straffbarhetsvilkår kun kan skje under visse omstendigheter. I følge Rigozzi, Kaufmann-Kohler & Malinverni (2003), betyr dette at så lenge en idrettslig domstol respekterer rettighetene som er nedfestet i EMK, er den fri til å fastsette straffen for lovbruddet etter eget skjønn inkludert kravet om *mens rea* (fra latin *hensikten om å begå en forbrytelse*).

Vanskelig og kostbart for idretten å føre bevis i hver enkel sak

Med henblikk til punktet over er det naturlig å spørre seg hva EMD mener med formuleringen «visse omstendigheter»? Hvilke forhold er tilstrekkelig for å kunne anvende objektive straffbarhetsvilkår? Et argument som ofte fremkommer i de artiklene som generelt sett støtter anti-dopingregelverk er et argument som bygger på at regelen om OA er nødvendig for å kunne drive et effektivt antidopingarbeid (McNamee & Tarasti, 2009). Men det er nå faktisk slik (svarer kritikerne) at rettsorganene som regel hverken har innsikt i, eller er kapable til, å konkludere hvordan et ulovlig stoff har blitt anvendt. Det faller derfor på idrettsutøveren selv, eventuelt i samarbeid med deres nærmeste samarbeidspartnere, å motbevise dopinganklager. I følge *the Court of Arbitration for Sport, CAS*, har hverken idrettsorganene eller CAS tilstrekkelige midler til å drive uavhengig dopingetterforskning, noe som betyr at dette ansvaret må falle på det offentlige rettsvesenet og ta form som en tradisjonell rettsprosess (Rigozzi, Kaufmann-Kohler & Malinverni, 2003). Dette kan resultere i at bevismaterialet som kreves for å kunne produsere en fellende dom er så høyt at nærmest ingen utøvere vil kunne dømmes (McNamee & Tarasti, 2009).

God hensikt bak strenge regler

Mange av de som forsvare OA hevder blant annet at strengheten av anti-doping bestemmelsene er rettferdiggjort av gode, bakenforliggende hensikter. I en artikkel jeg har sett på skrives det at “*the fragility of rights is founded on the goodwill of powerful policy actors*” (Houlihan, 2004, s. 436). Det hevdes ytterligere at OA er et nødvendig tiltak for effektiv håndhevelse av anti-doping reglementet (Amos_&_Fridman, 2009), (Rigozzi, Kaufmann-Kohler & Malinverni, 2003). Ifølge McNamee & Tarasti (2009), er innføringen av et strengt anti-doping regime begrunnet ved å vise til en nesten enstemmig beslutning fra nasjonale- og internasjonale særforbund. Innføringen kom som en reaksjon på en krise i idrettens grunnleggende verdier, nemlig ideen om *fair play*, en krise utløst av bred bruk av prestasjonsfremmende midler. *Fair play* er en av de viktigste verdiene i idretten og prinsippet om OA er ment til å forsvare utøvere mot urettferdig konkurranse. Forbudte stoffer som gir brukeren et fortrinn i gitte konkurranser resulterer i urettferdige og diskriminerende utgangspunkter sammenlignet med de rene utøverne (Houlihan, 2004). Det påstås i tillegg at prinsippet om OA vil gjøre utøvere langt mer påpasselige med tanke på hva de spiser, drikker og putter i kroppen generelt, og derfor senke forekomsten av dopingmisbruk (Amos_&_Fridman, 2009). Tanken bak anti-doping regelverk med straffebestemmelsene basert på OA er med andre ord at det er den eneste sikre måten å redusere bruk av doping, samt bevare idrettens grunnverdier og beskytte interessene til alle velmenende utøvere involvert i sport og konkurranse.

Avtalerettslig grunnlag

Anti-dopingregler er idrettslige regler som utøvere aksepterer som en betingelse for deltagelse. Det å konkurrere på elitenivå er et privilegium, derfor må utøvere delvis ofre enkelte rettssikkerheter for å kunne delta (Houlihan, 2004). Som medlemmer av sine nasjonale særforbund, som igjen er en del av internasjonale forbund, blir utøvere automatisk underlagt straffebestemmelsene i WADC (McNamee & Tarasti, 2009).

Ikke rent objektivt ansvar

Som sagt kan OA pålegges uavhengig av skyld. I Koden presiseres det at skyld kan pålegges som en konsekvens av uaktsomhet, men at det da kan hevdes at ansvaret til idrettsutøveren er ikke rent objektivt. Jamfør artikkel 10. 4: “*Elimination of the Period of Ineligibility where there is No Fault or Negligence,*” kan utelukkelsen i slike tilfeller falle bort dersom utøveren er i stand til å bevise at han eller hun verken har opptrådt forsettlig eller uaktsomt (McNamee & Tarasti, 2009), (Amos_&_Fridman, 2009).

Mulighet for reduksjon av sanksjoner og klage

Forfattere som forsvarer prinsippet om OA i anti-doping mener, i motsetning til sine motstandere, at utøveren *ikke* blir satt i en urimelig sårbar posisjon som følge av anvendelse av OA, takket være retten de har til å argumentere for formildende omstendigheter og mulighetene for øvrige klageprosedyrer. I følge Rigozzi, Kaufmann-Kohler & Malinverni (2003) er straffesystemet i anti-doping både fleksibelt og rettferdig—dvs. skyldgraden og alvorlighetsgraden i forgåelsen er proporsjonelt med alvorlighetsgraden i sanksjonene. Dessuten tar domstolene hensyn til alle formildende omstendigheter som gir rom for reduksjon av straff (Amos_&_Fridman, 2009). De eventuelt formildende omstendighetene er omtalt i Kodens artikkel 10.5, “*Reduction of the Period of Ineligibility based on No Significant Fault or Negligence,*” og i artikkel 10.6, “*Elimination, Reduction, or Suspension of Period of Ineligibility or other Consequences for Reasons other than Fault*”. En annen faktor som styrker utøveres rettsikkerheter er deres utvidede ankerett. Utøvere som er oppført på en særskilt liste utarbeidet av internasjonalt særforbund kan anke avgjørelsen i sin sak til CAS (Houlihan, 2004).

Konklusjoner

Basert på argumentene ovenfor konkluderer forfatterne i denne gruppen at prinsippet om OA er rettferdiggjort i anti-doping basert på det de ser på som tilstrekkelig tilfredsstillende konsekvenser av dens bruk. Samtidig innrømmes det at man ikke kan si sikkert hvorvidt regelen om OA faktisk reduserer bruken av doping (Amos_&_Fridman, 2009). Det understrekes ytterligere at de etiske og juridiske aspektene ved anti-doping saker trenger videre diskusjon og utdypning (McNamee & Tarasti, 2009).

(2) Argumenter imot prinsippet om OA i WADA Koden.

WADA Koden strider mot EMK og anerkjenner ikke uskyldighetspresumsjonen

I to av artiklene som inngår i denne gruppen argumenter hevdes det at regelen med OA i dopingsaker er et konvensjonsbrudd. Ifølge Rushall & Jones (2007) er denne regelen et brudd på individets rettigheter og det argumenteres sterkt imot tanken om at en idrettsutøver må gi fra seg sin fundamentale rettssikkerhet for å kunne bedrive sitt valgte yrke. Det påstås videre at tilhengere av prinsippet om OA ser på det å “ofre” et par uskyldige utøvere i kampen mot organisert doping som både hensiktsmessig og nødvendig—et syn som åpenbart strider med de

mest fundamentale rettsprinsippene til ethvert sivilisert samfunn (Kornebeck, 2015b). Følgelig mener de at uskyldspresumsjonen må respekteres også i idretten.

Omvendt bevisbyrde og lavt beviskrav undergraver rettsikkerheten

I sivile saker ligger bevisbyrden på påtalemyndigheten og omvendt bevisbyrde aksepteres kun i særlige og mindre alvorlige tilfeller. Det stilles også høye krav til bevismateriale, noe som i praksis betyr at det må være «tilnærmet sikkert» at noen har begått en straffbar handling for å kunne utvise en dom (Andenæs, 2005). Mens i anti-doping saker er situasjonen snudd på hodet. I slike saker må den anklagede selv føre bevis for sin uskyld og krav til bevis i doping-saker ligger på minst 50% sannsynlighet (Kjenner & Sandland, 2016). Derfor vil det som regel være enkelt å bevise brudd på artikkel 2.1 *Presence of a Prohibited Substance or its Metabolites or Markers in an Athlete's Sample* når det først foreligger en positiv prøve.

Regelen om OA, kombinert med omvendt bevisbyrde og lave krav til bevis, setter utøvere i en svært uheldig posisjon (Kornebeck, 2015a), (Faber, 2015). Ifølge Kornebeck (2015a) beveger anti-doping systemet seg i tillegg mot å vektlegge stadig mer «indirekte bevismateriale» i sin behandling av dopingsaker. Et eksempel på dette er at mistenkelige variasjoner i verdier i en utøvers biologiske pass⁵ kan regnes som brudd på antidopingbestemmelsene. Dette beviser ikke direkte at utøveren benyttet forbudte metoder men antyder kun en høy sjanse for dette. Med andre ord er fravær av direkte bevis et annet aspekt som svekker hensiktsmessigheten av anvendelse av OA. Faber (2015) påstår at regelverket er utarbeidet på en slik måte at det skal bli så enkelt som mulig å rettsforfølge en dopingmistenkt utøver.

Upålitelige tester og ikke standardiserte metoder gjør at OA ikke kan påvises med pålitelighet

Som sagt, en avlagt positiv prøve er en tilstrekkelig betingelse for anvendelse av objektive straffevilkår. For at regelen om OA ved avlagt positiv dopingprøve ikke blir misbrukt er det svært viktig at idretten må kunne stole på resultatene gitt fra de forskjellige doping-testene. Enkelte av artiklene i litteraturstudien utviser en kritisk holdning til påliteligheten av WADAs dopingtester. Møller (2016) mener at systemet for innhenting og analyse av prøver er lite effektivt og referer blant annet til en studie⁶ fra 2013 som evaluerte ulike aspekter av systemet for testing. Denne studien avdekket en lang rekke kritiske svakheter som inkluderte “numerous

⁵ <https://www.wada-ama.org/en/athlete-biological-passport>

⁶ Pound, R. W., Ayotte, C., Parkinson, A., Pengilly, A., & Ryan, A. (2013). Lack of effectiveness of testing programs, Report to WADA executive committee. Retrieved from Montreal, Canada.

critical weaknesses in all corners of the testing system involving lack of commitment, limited expertise, insufficient resources, strategic resistance, etc.” (Møller, 2016, s.113). Rushall & Jones (2007) peker på stort antall feiltester, såkalte «false-positives» og «false-negatives». Det skrives blant annet at:

The WADA incorrectly brands and punishes innocent athletes, that is, those whose analyses yield false-positive results. If those tragic outcomes were offset by all cheats being exposed, the impact might be lessened, but scientific research has shown that does not occur. False-negative results are more prevalent than has previously been considered. (Rushall & Jones, 2007, s. 354).

Forfatterne mener at dagens dopingprosedyrer kunne vært mer forsvarlige dersom *alle* dopede utøvere ble tatt, noe man kan si med sikkerhet at ikke er tilfellet.

Urettfærdig definisjon av doping svekker den individuelle rettsikkerheten

Selv om en utøver har levert en positiv dopingprøve, betyr ikke dette nødvendigvis at han eller hun har fått et urettmessig konkurransefortrinn. Bakgrunnen for denne påstanden er WADAs «utvidede definisjon» av begrepet *doping*, en definisjon som utløste kritikk i noen av de utvalgte artiklene. Kritikken tar utgangspunkt i det som sees på som en uforsvarlig definisjon av doping, og at denne kan føre til svært alvorlige konsekvenser for rettsanvendelsen. Ifølge Anderson (2013), er definisjonen av hva som klassifiseres som forbudte stoffer altfor bred og simplistisk. Det hevdes også at nulltoleranse mot alle stoffer angitt på WADAs *prohibited list* ikke kan rettferdiggjøres med referanse til vitenskapen, ettersom flere av disse stoffene ikke gir noen prestasjonsfremmende effekt. Det understrekes også at mengder av disse stoffene funnet i prøven kan være såpass ubetydeligere at det er svært usannsynlig at de kunne ha gitt urettmessige konkurransevilkår (Faber, 2015).

Strengt sanksjoner til tross formildende omstendigheter

Regelen om OA blir sjelden brakt frem i sivile saker og dersom prinsippet kommer til anvendelse, må det begrenses avhengig av sakens art og hva som står på spill (Kjenner, 2012). Dersom man tar utgangspunkt i *Salabiaku-dommen* (omtalt tidligere i oppgaven) og andre lignende saker behandlet av EMD i senere tid, kan man lett drives til å konkludere med at omvendt bevisbyrde kun vil aksepteres av offentlige rettsinstanser i saker av mindre omfang eller saker hvor det ikke vil medføre alvorlige konsekvenser for den domfelte (Kjenner & Sandland, 2016). Flere forfattere i den andre gruppen av artikler mener at OA ikke kan anerkjennes i anti-doping saker siden det setter utøvere i en svært sårbar posisjon, og at de

manglende rettsikkerhetene dette medfører gjør det enkelt å domfelle anklagede utøvere, og at konsekvensene av en tapt doping-sak som regel er dramatiske. De inkluderer som regel utestengelse over flere år (utøveren taper retten til å utøve sitt yrke), tap av sponsoravtaler, tilbakebetaling av premiepenger osv. (Kornebeck, 2015a). I tillegg til dette kommer også negativ medieomtale, skam og øvrige psykiske påkjenninger inn i bildet (Møller, 2016). Det nevnes også at selv om det foreligger en mulighet for reduksjon av sanksjoner, forblir konsekvensene nærmest like alvorlige, selv om tiden på utestengelsen kan bli redusert til halvparten av den opprinnelige (Møller, 2016). Kort sagt argumenteres det for at dopingsaker burde omorganiseres og omformes til å nærme seg prosedyrene anvendt og henvist til i de alminnelige rettsprinsippene i EMK.

Konklusjoner

Noen studier i denne gruppen foreslår alternativer eller forbedringer til den nåværende regelen om OA i anti-doping. Noen mener at WADA må bevege seg i retning av et ordinært offentlig rettssystem og ta i bruk høyere beviskrav, samt flytte bevisbyrden fra utøveren til anti-doping systemet (Kornebeck, 2015a). Det foreslås at innføring av uskyldighets-prinsippet (Kornebeck, 2015a) eller *modified strict liability*⁷ (Kornebeck, 2015b) kan være et mål for fremtidig anti-dopingarbeid. Et annet forslag som kan ansees som noe mer originalt, er endring av OA (eng.: *strict liability*) til *safe liability*. Dette innebærer at WADA som alternativ til OA kan velge å tillate bruk av såkalt «trygg» doping og fundamentalt endre sitt forhold til prestasjonsfremmende midler (Anderson, 2013).

(3) Nøytrale synspunkter

Studiene i denne gruppen diskuterer både positive og negative konsekvenser av OA i anti-doping. Nærmest alle argumentene brukt i disse artiklene overlapper med påstandene som ble presentert i de øvrige to gruppene. Derfor skal jeg kun omtale konklusjonene eller hovedfunnene av disse studiene.

Hovedfunn

Det er en tydelig tendens i retning av økt interaksjon mellom den alminnelige strafferetten og anti-doping virksomheten. Innføringen av en slik samkjøring kommer stadig lengre, selv om forholdet mellom de to forblir formelt udefinert. Som konsekvens av denne interaksjonen har

⁷ forklares av forfatteren som en analogisk anvendelse av uskyldighetspresumsjonen

imidlertid lover mot bruk og spredning av doping blitt en del av statlige rettssystemer i flere land (Zaksaite & Radke, 2014)

Kritikerne påpeker det at WADA fokuserer for mye på straff ved brudd på bestemmelsene, istedenfor utarbeidelse av forebyggende tiltak (Defending Doping, 2016), (Zaksaite & Radke, 2014). Dopingforfølgelse går også på bekostning av forebygging og bekjempelse av andre forbrytelser i idretten (Zaksaite & Radke, 2014). Det foreslås derfor at idrettslige domstoler må vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å anvende objektive straffbarhetsvilkår ut ifra sakens art. Det skal stilles relative krav til saksgang: jo mer alvorlig en potensiell straff er, desto høyere standard bør det stilles til saksgangen (Zaksaite & Radke, 2014). Hver enkel sak burde behandles uavhengig og idrettslige domstoler må vise større hensyn til sakens omstendigheter og undersøke om den anklagede utøveren faktisk gjennom sin bruk av et ulovlig middel hadde hensikt til å få et konkurransefortrinn (Czarnota, 2012). Dette vil medføre til et mer balansert forhold mellom straffeforfølgelse av de skyldige og beskyttelse av de uskyldige utøverne.

5.0 Diskusjon

Jeg skal nå bevege meg over til å oppsummere og diskutere resultatene av den gjennomførte litteraturstudien. Videre skal jeg benytte teorien om kollisjonsprinsippene for å forsøke å undersøke forholdet mellom WADC og EMK med uskyldspresumsjonen. Etter det skal jeg diskutere selve grunnlaget til spenningen mellom prinsippet om OA i WADC og EMK.

5.1 Diskusjon av resultater

Resultatene av litteraturstudien har vist at det er stor uenighet på det vitenskapelige feltet omkring synet på hensiktsmessigheten av OA i anti-doping. Representanter for ulike syn legger frem en lang rekke argumenter som lett kan virke overbevisende og som baserer seg på troverdig empiri, juridiske fakta og pålitelig forskning. Det viktigste juridiske argumentet til forsvar av OA i anti-doping er som nevnt *Salabiaku-dommen*, der EMD uttalte at objektive straffbarhetsvilkår med hensyn til faktum i seg selv ikke er i strid med menneskerettskonvensjonen. Fra dette standpunktet kan prinsippet om OA i WADC legitimeres på et rent juridisk grunnlag. Dette rettsprinsippet forsvares i anti-doping basert på troen på at OA rettferdiggjøres av sine konsekvenser – nettopp ved at det forsvaret idrettens verdier og er så langt den eneste måten, idrettens ressurser tatt i betraktning, å drive effektivt anti-dopingarbeid.

De som er på den andre siden av debatten, dvs. de som kritiserer regelen om OA i WADC, kan ikke vise til noen konkret domsavgjørelse eller andre rettskilder som taler imot OA i

dopingsaker. De gjør oss derimot oppmerksomme på den generelle urettferdigheten og urimeligheten som prinsippet om OA medbringer. Det var overraskende å se at ingen artikler i denne gruppen henviste til Europeisk konvensjon om antidoping (omtalt i oppgavens introduksjon), noe som ved første øyekast kan virke som utgjør et godt juridisk argument imot OA i anti-doping. Hovedtanken i artiklene i denne gruppen bygger derimot på at konsekvensene ved brudd på anti-dopingbestemmelsene sees på som altfor alvorlige for å tillate anvendelse av objektive straffbarhetsvilkår, noe som resulterer i brudd på uskyldspresumsjonen i EMK. OA kombinert med omvendt bevisbyrde, uklar definisjon av doping-begrepet, samt upålitelige testemetoder setter anklagede utøvere i høyst sårbar posisjon og undergraver deres rettsikkerheter.

Etter å ha analysert de utvalgte artiklene kan jeg konkludere at det foreligger et behov for flere juridiske artikler og diskusjoner som berører den aktuelle problemstillingen. Det er også viktig å understreke at i nærmest alle artiklene pekes det på et behov for videre diskusjon og utvikling av de juridiske aspektene i anti-doping arbeidet. Til og med i studier i første gruppen, som i all hovedsak forsvarer OA og strengheten av dagens WADA-regelverk, anerkjennes det at Koden er i stadig utvikling, og at en forbedring av rettsikkerheter til idrettsutøvere er et viktig arbeidsområde for WADA.

5.2 Anvendelse av teorien og drøfting av konfliktens grunnlag

Kjernen av anti-doping problematikken ligger som demonstrert først og fremst i hvorvidt Kodens vektlegging av OA kolliderer med EMK og uskyldspresumsjonen, eller ikke. Denne problemstillingen er ikke spesielt betydningsfull for de som støtter OA i WADC, ettersom de mener at forholdet mellom de to regelverkene er problemfri og at det faktisk ikke eksisterer noen kollisjon. De tre kollisjonsprinsippene omtalt i teorikapittelet kan her hjelpe oss til å forstå kritikere som mener at WADC og EMK strider mot hverandre.

Dersom man skal anvende lex-posterior-prinsippet (nyere lov går foran eldre lov), skal WADC få høyere rang enn EMK, siden den første utgaven av Koden kom i 2003, mens EMK trådte i kraft allerede i 1953 (Blaker Strand, 2014). Hvis man anvender lex-specialis (spesialisert lov går foran mer generelle lov), er det igjen WADC som har forrang når det gjelder feltet av anti-doping, siden Koden er et regelverk som er spesielt utarbeidet for anti-doping arbeid og som gjelder for idrettsutøvere over hele verden. Dersom man derimot skulle anvende lex-superior prinsippet (lov av høyere rang går foran lov av lavere rang), er det klart at EMK får forrang fremfor WADC. Menneskerettskonvensjoner, blant annet EMK, befinner seg på et «semi-konstitusjonelt» mellomtrinn mellom konstitusjonen og nasjonale lover, og får derfor

forrang fremfor andre lover dersom det oppstår motstrid (Jusleksikon, 2018). Det er her vesentlig å understreke viktigheten av at lex superior-prinsippet skal betraktes som en nærmest fastsatt regel, og at av alle de tre kollisjonsprinsippene er det den som gir de klareste løsningene på eventuelle kollisjonstilfeller. I lys av dette tolker jeg situasjonen slik at EMK, med uskyldspresumsjonen, skal ha forrang fremfor WADC.

Et annet argument for at EMK skal gå foran WADC er at idrettens regler og selvdømme er underlagt statens lover og regler (Kjenner, forelesning 9. januar 2018). Dette betyr at idretten må rette seg etter de reglene som gjelder i samfunnet for øvrig og at idrettens selvdømme kun er gyldig så lenge den ikke strider med alminnelige lover og regler utenfor idretten (Johnsen, forelesning 7. mars 2018).

EMK holder altså, i hvert fall tilsynelatende, det juridiske trumfkortet, noe som gjør det fristende å konkludere at uskyldspresumsjonen før eller siden vil finne sin vei inn i dopingrettsakene. Men så enkelt er det kanskje ikke. EMK er en folkerettslig traktat som signeres av stater, og det er derfor kun signatur-stater som kan holdes ansvarlig for brudd på bestemmelsene i EMK, og ikke uavhengige idrettsorganer (Kjenner, 2012). Idretten har en egen selvdømmeordning når det gjelder dopingsaker og disse saker blir løst av idretten internt (Johnsen, forelesning 7. mars 2018). Samtidig har staten en viktig rolle i organiseringen og finansieringen av anti-doping arbeid, og derfor er det rimelig å anta at staten kan holdes ansvarlig for at handlinger til idrettsorganisasjoner er i overenstemmelse med EMK. Ved å signere «København deklarasjonen» (2003), har flere stater selv påtatt seg en del av ansvaret for utførelse av anti-doping arbeid innad i sitt respektive land (Chaplet & Kübler-Mabbot, 2008). Spenningen mellom WADC med OA og EMK med uskyldspresumsjonen er med andre ord kun toppen av et isfjell som inkluderer en lang rekke spørsmål knyttet til idrettens autonomi og individuelle staters ansvar i nasjonale og internasjonale dopingsaker.

Når det gjelder idrettens selvdømme i anti-dopingsaker, har den til en viss grad blitt anerkjent i blant annet *Meca Medina-dommen* fra 2006. Denne saken omhandlet forholdet mellom EUs konkurranselover og anti-doping lovverket til Internasjonale Særforbund og utfallet av rettsaken var en godkjenning av daværende anti-doping regulering. Dommen kom imidlertid med en medfølgende presisering av at enhver konflikt mellom såkalte «sporting rules» og EU lover må løses individuelt og uavhengig (EU Office, 2011). Idrettens autonomi har for øvrig også blitt godkjent av Europakommisjonen i White Paper on Sport (2007) og i Artikkel 165 i Lisboa-traktaten fra 2007 (EU Office, 2011).

6.0 Konkluderende oppsummering

Før jeg oppsummerer hovedfunnene av oppgaven, vil jeg minne om problemstillingen:

Hvilke faglige argumenter er framsatt i når det gjelder forholdet mellom prinsippet om objektivt ansvar i WADC og utøveres rettsikkerheter slik de er nedfestet i Den europeiske menneskerettskonvensjonen?

Jeg har, gjennom min studie, funnet frem til det som åpenbart kan sees på som en fundamental uenighet når det gjelder spørsmålet om hensiktsmessighet av OA i anti-doping og dens forhold til EMK og uskyldspresumsjonen.

De som forsvarer hensiktsmessigheten av OA i WADAs straffebestemmelsene tar utgangspunkt i faktiske juridiske rettskilder og tidligere dommer, for eksempel, *Salabiakudommen* fra 1988. På bakgrunn av denne dommen konkluderes det at WADC er ikke i strid med EMK og uskyldspresumsjonen. Forholdet mellom disse rettskildene ansees derfor som problemfritt. Det hevdes videre at om det ikke var for regelen om OA, så hadde det vært fullstendig umulig å drive effektiv anti-doping arbeid. Regelen om OA og omvendt bevisbyrde gjør anti-dopingarbeidet ikke bare enklere, men mulig overhodet. Det påpekes også at idrettsutøvere må være villige til å delvis ofre sine rettsikkerheter og akseptere Kodens regler for å være med på å sørge for en ren og rettferdig idrett. I tillegg til dette påstås det at det å konkurrere på elitenivå utgjør et privilegium og at idrettsutøvere frivillig aksepterer idrettens regler som betingelse for deres deltagelse.

Som vi har sett peker kritikere av OA på den mer generelle urettferdigheten som OA medbringer. De viktigste argumentene i denne sidens favør er at konsekvensene ved brudd på anti-dopingbestemmelsene er høyst dramatiske, i tillegg til å være potensielt urettferdige og upålitelige. Det påstås videre at OA kombinert med omvendt bevisbyrde fratrar idrettsutøvere retten til uskyldspresumsjonen og rettferdig rettsprosess, noe som resulterer i brudd på EMK. Et annet argument imot OA er at den ikke kan påvises med pålitelighet. Dette skyldes høyt antall upålitelige tester og utvidede definisjon av begrepet doping, som ikke kan rettferdiggjøres med henvisning til vitenskapen.

Min ambisjon med denne oppgaven har vært å lage en oversikt over faglige argumenter, noe jeg kan konstatere at jeg har gjort. Alt i alt virker det som at Koden, på rent juridisk grunnlag, ikke er i strid med EMK og at dagens bruk av OA-prinsippet derfor vil bestå. Dette på tross av de innvendingene jeg har lagt frem tidligere. Det alle virker å være enige om er at de etiske og juridiske aspektene ved anti-dopingarbeid trenger videre diskusjon og utdypning. WADA vil

derfor mest sannsynlig være nødt til å finne en måte både styrke utøveres rettsikkerheter, samt øke effektiviteten til anti-doping systemet.

Per i dag er Koden midt i en revisjonsprosess og en nyere versjon av regelverket vil tre i kraft fra 2021 (WADA, 2018). Det vil bli spennende å se hvordan den nye utgaven av lovverket blir og om det vil komme noen betydelige endringer i artiklene som baserer seg på prinsippet om OA. Forslag til mulige endringer i Koden er for øvrig allerede blitt gjort tilgjengelig på den offisielle nettsiden til WADA.

Som et tema for videre studier hadde det vært interessant å sette seg dypere inn i forholdet mellom den alminnelige strafferetten og anti-doping-tribunaler. Diskusjonen omkring hvorvidt dette forholdet bidrar til effektiviteten av anti-doping arbeidet, samt hvilken betydning dette kan ha for utøverens rettsikkerheter er noe som høyst sannsynlig vil påvirke morgendagens idrett.

7.0 Kilder

- Amos, A. & Fridman, S. (2009). Drugs in sport: the legal issues. *Sport in Society*, 12:3, 356-374
- Andenæs, J. (2005). *Alminnelig strafferett* (5. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Anderson, J. (2013). Doping, sport and the law: time for repeal of prohibition? *International Journal of Law in Context*, 9:2, 135–159.
- Blaker Strand, V. (2014). Den europeiske menneskerettskonvensjon. I: *Store Norske Leksikon*. Hentet 8. mai 2018 fra https://snl.no/Den_europeiske_menneskerettskonvensjon
- Chapplet, J.-L. & Kübler-Mabbot, B. (2008). *The International Olympic Committee and the Olympic system*. London: Routledge.
- Charlish, P. (2012). Drugs in Sport. *Legal Information Management*, 12 (2012), 109–120.
- Commission of the European Communities (2007). *White paper: White paper on sport*. Brussels: EU. Hentet 20. februar 2018 fra <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391&from=EN>
- Czarnota, P. A. (2012). The Worlds anti-doping code, Athletes duty of "Utmost Caution" and the elimination of cheating. *Marquette sports law review 2012, Vol. 23:1*, 45-73
- Elden, J. C. (2016). Uskyldspresumpsjonen. I: *Store Norske Leksikon*. Hentet 5. mai 2018 fra <https://snl.no/uskyldspresumpsjonen>
- Faber, K. (2015). The justice of WADA . . . or lack thereof. *Performance Enhancement & Health 2015*, 3, 106–119
- Gleaves, J. & Llewellyn, M. (2014). Sport, Drugs and Amateurism: Tracing the Real Cultural Origins of Anti-Doping Rules in International Sport. *The International Journal of the History of Sport*, 31:8, 839-853.
- Halvorsen, K. (2008). *Å forske på samfunnet: En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Cappelen.
- Heivoll, G. (2017). *Jus for økonomiske og administrative studier* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Hellmund, F. (2011). *Guide to EU sport policy*. Brussels: EOC EU Office. Hentet 20. februar 2018 fra http://www.euoffice.euolympic.org/files/guide_to_eu_sport_policy_final_versionwith_links.pdf
- Henne, K. (2016). *Defending Doping: Performances and Trials of an Anti-Doping Program*.

- Journal of Sport and Social Issues* 2016, Vol. 40(3), 175–196.
- Houlihan, B. (2004). Civil Rights, Doping Control and the World Anti-doping Code. *Sport in Society*, 7:3, 420-437.
- Jagland, T. (2016). *Aftenposten*. Hentet 3. mars 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/RpAq5/Idrettsstjerner-har-ogsaa-krav-pa-rettssikkerhet--Thorbjorn-Jagland>
- Jusleksion.no (2018). I: *Jusleksikon*. Hentet 25. februar 2018 fra <https://jusleksikon.no/wiki>
- Kjenner, G.-M. (2012). *Idrett og juss* (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Kjenner, G.-M. & Sandland, A. O. (2016). *NRK*. Hentet 18. februar 2018 fra <https://www.nrk.no/ytring/dopingjakt-mot-menneskerettigheter-1.13250569>
- Kornebeck, J. (2015a). Private Regulation and Public Trust: Why Increased Transparency Could Strengthen the Fight against Doping. *Dtsch Z Sportmed*. 2015; 66, 121-127.
- Kornebeck, J.(2015b). The EU, the Revision of the World Anti-Doping Code and the Presumption of Innocence. *Int Sports Law J* (2016) 15, 172–196.
- McNamee, M. J & Tarasti, L. (2009). Juridical and ethical peculiarities in doping policy. *Med Ethics* 2010, 36, 165-169.
- Menneskerettsloven (1999). *Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett: Trådt i kraft 21.05.1999, sist endret 05.09.2014*. Hentet 26. april fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30>
- Møller, V. (2016). The road to hell is paved with good intentions – A critical evaluation of WADA’s anti-doping campaign. *Performance Enhancement and Health*, 2016, 111-115.
- Møller, V. (2014). Who Guards the Guardians? *The International Journal of the History of Sport*, 31:8, 934-950.
- Rigozzi, A., Kaufmann-Kohler, G. & Malinverni, G. (2003). Doping and fundamental rights of athletes: Comments in the wake of the adoption of the world anti-doping code. *I. C. I. R.*, 2003, 3. 39-67.
- Rushall, B. S & Jones, M. (2007). Drugs in Sport: A Cure Worse than the Disease? *International Journal of Sports Science & Coaching*, 2007, Vol. 2 (4), 335-361.
- Skjevstad, H. (2017). *Advokatbladet*. Hentet 20. mars fra <http://www.advokatbladet.no/2017/03/dopingreglene-burde-endres-pa-tre-punkter/>
- WADA. (2015). *World Anti-Doping Code*. Hentet 10. februar fra <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>

WADA. (2018). *2021 World Anti-Doping Code Review: Questions to Discuss and Consider*. Hentet 11.februar fra https://www.wada-ama.org/sites/default/files/2021codereview_questions.pdf

Zaksaite, S. & Radke, H. (2014). The interaction of criminal and disciplinary law in doping-related cases. *Int Sports Law J* (2014) 14, 115–127.

8.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Litteratursøk.

SØKEORD	DATABASE	KOMBINASJONER	TREFF
1. Anti-doping/ antidoping/ doping 2. Strict liability 3. Presumption of innocence 4. European convention of human rights	Oria	1 og (2 eller 3 eller 4)	11 relevante resultater
		(1) og (2)	4 relevante resultater
		(1) og (3)	2 relevante resultater
		(1) og (4)	2 relevante resultater
1. Anti-doping/ antidoping/ doping 2. Strict liability 3. Presumption of innocence	Web of Science	1 og (2 eller 3 eller 4)	5 relevante resultater
		(1) og (2)	5 relevante resultater
		(1) og (3)	2 relevante resultater
		(1) og (4)	0 relevante resultater
1. Anti-doping/ antidoping/ doping 2. Strict liability 3. Presumption of innocence	SPORTDiscu s	1 og (2 eller 3 eller 4)	2 relevante resultater
		(1) og (2)	0 relevante resultater
		(1) og (3)	0 relevante resultater
		(1) og (4)	0 relevante resultater

Vedlegg 2: Sammendrag av argumenter og påstander i artikler i litteraturstudien.

År	Forfatter(e) og tittel	For OA/ Imot OA/ Nøytral	Argumenter i favør/ imot objektivt ansvar i WADC. Konklusjoner/forslag.
2016	1. Møller, V. (2016). The road to hell is paved with good intentions – A critical evaluation of WADA's anti-doping campaign.	Imot	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prinsippet om objektivt ansvar kan skade uskyldige utøvere på grunn av lite effektivt system for innhenting og analyse av prøver. - utelukkelsen bortfaller ikke fullstendig hvis doping ble tatt uforsettlig (får halvparten av straff, men det er likevel strengt). - urettferdig behandling av utøvere (dopingmisbrukere likestilles med uskyldige utøvere) <p>Konklusjon: <i>“the current anti-doping policy is unsuccessful and unsound; it produces serious unintended consequences”.</i> Wada må: <i>“consider an entirely new approach to the doping problem”.</i></p>
2016	2. Henne, K. (2016). Defending Doping: Performances and Trials of an Anti-Doping Program.	Nøytral	<p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + idrettens domstoler tar hensyn til sakens omstendigheter (i noen tilfeller) <p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systemet i antidoping er ufleksibelt og skaper problemer for rettsanvendelsen - altfor stort fokus på straff i anti-doping, men ikke forebyggende tiltak <p>Forslag: WADA bør fokusere mer på forebygging av bruk av doping, og mindre på straff</p>
	3. Faber, K. (2015). The justice of WADA . . . or lack thereof.	Imot	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prinsippet om OA bred og simplistisk definisjon av <i>doping</i>. Null toleranse mot alle forbudte stoffer kan ikke rettferdiggjøres med referanse til vitenskapen. - <i>“The rules are designed to make it as easy as possible to convict an athlete.”</i> <p>-Forskjellsbehandling av idrettsutøvere I dopingsaker - <i>Class justice . ”</i> <i>An example is Yuri van Gelder, a Dutch gymnast who received a reduced ban on a ground that was not even mentioned in his verdict. Dutch anti-doping authorities misinformed the media as well as WADA, otherwise surely an appeal had followed, ruining Van Gelder's chances for a gold medal at the London Games.”</i></p>

2015	4. Kornebeck, J. (2015a). Private Regulation and Public Trust: Why Increased Transparency Could Strengthen the Fight against Doping.	Imot	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uforsvarlig og uklar definisjon av dopingsbegrepet - lave krav til bevis, det er vanskelig for utøveren å bevise sin uskyld <p>Konklusjon: <i>“increased transparency and presumption of innocence should be a goal for the future development of anti-doping governance”.</i></p> <p>Forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - høyere standard av bevis - bevisbyrde må ligge på påtaleorganet - WADA må forsvare rettigheter til anklagede utøvere for å gjenopprette offentlighetens tillit - Antidoping-regelverk har <i>“quasi-penal nature”</i>, derfor må WADA <i>“move closer to the normative framework of the public sector by involving of public authorities in anti-doping”</i>
2015	5. Kornebeck, J.(2015b). The EU, the Revision of the World Anti-Doping Code and the Presumption of Innocence.	Imot	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WADA Koden anerkjenner ikke uskyldighetspresumsjonen. Uskyldighetspresumsjonen representerer <i>“EUs values which deserve being valued on the world stage”.</i> <p>Konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU’s results in promoting of PoI in Code revisions are encouraging, but not sufficient. <p>Forslag:</p> <p>Introduksjon av uskyldighets-prinsippet eller <i>“modified strict liability”</i> (analogisk anvendelse av uskyldighetspresumsjonen) kan være et mål for fremtidig anti-doping arbeid</p>
2014	6. Zaksaitė, S. & Radke, H. (2014). The interaction of criminal and disciplinary law in doping-related cases.	Nøytral (beskrivende)	<p>Artikkelen beskriver hvordan <i>“civil criminal legislation and anti-doping interact within the terms of proving and punishing of anti-doping violations.”</i> WADAs regelverk har blitt en del av statlige rettssystemer i flere land.</p> <p>Konklusjon:</p> <p>Det er en tydelig tendens mot <i>“interaction of disciplinary and criminal laws in relation to doping-related offenses; the punitive aspect of this interaction so far prevailed”.</i></p> <p>Mye fokus på straff i anti-doping.</p> <p>Forslag:</p> <p>Hver enkel dopingsak må behandles hver for seg, med hensyn til sakens unike omstendigheter. Det skal stilles relative krav til saksgang – jo</p>

			alvorligere potensiell staff er, desto høyre standard skal det stilles til saksgangen.
2014	7. Møller, V. (2014). Who Guards the Guardians?	Nøytral	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prinsippet om objektivt ansvar gjør utøvere veldig sårbare – det foreligger ingen klagemuligheter til sivile domstoler - <i>“the testing and analysis methods are not properly standardized”</i> <p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + å bevise at man ikke hadde hensikt å bruke doping er vanskelig. Derfor kan de som er skyldige slippe unne ved å lyve og late som de ikke hadde for intensjon å jukse (selv om det var meningen). + historien til doping viser at det ikke hjelper å ha milde sanksjoner <p>Forslag:</p> <p>Idrettsutøvere må få større innflytelse på utarbeidelse av anti-doping politikken. Et uavhengig kontrollorgan finansiert av «<i>athlete union</i>» må etableres; den skal overvåke antidopingarbeid</p>
2013	8. Anderson, J. (2013). Doping, sport and the law: time for repeal of prohibition? I	Imot	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regelen om OA er for simplistisk for flere forskjellige stoffer <p>Konklusjon:</p> <p><i>“current policy on anti-doping has failed – it concentrates on punishment but not on the consequences of doping use.”</i></p> <p>WADA kommer til å nekte forslaget om å gjøre doping lovlig, men det må være debatt rundt «<i>moral, ethical, legal and medical premise of current anti-doping policy in sport.</i>»</p> <p>Forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>“safe liability”</i> kan være alternativ for prinsippet om objektivt ansvar. Det betyr at man tillater bruk av trygg doping («<i>medically supervised use of certain performance enhancing drugs</i>») <p>Konklusjon:</p>
2012	9. Czarnota, P. A. (2012). The Worlds anti-doping code, Athletes duty of "Utmost Caution" and the elimination of cheating.	Nøytral	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>“To catch the majority of the "guilty" parties while sacrificing a few "innocent" ones is a concept incompatible with the basic tenets of civilized societies.”</i> <p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + utøvere har mulighet til å bevise sin uskyld + «<i>possibility for reduction of sanctions</i>» <p>Forslag:</p>

			WADA må vise større hensyn til sakens omstendigheter.
2012	10. Charlish, P. (2012). <i>Drugs in Sport. Legal Information Management</i>	Nøytral	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nåværende regler i anti-doping nekter utøvere rett til rettferdig saksgang - bevisbyrde ligger på utøveren -vanskelig å bevise uskyld - lav standard av bevis og alvorlige konsekvenser ved straff <p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + nåværende regelverk straffer proporsjonelt med graden av utvist skyld + <i>Salabiaku</i>- dommen: Europadomstolen for menneskerettigheter uttalte at uskyldighetspresumsjonen er ikke obligatorisk på privat rettslig område som anti-doping så lenge «<i>ends justify the means</i>» <p>Forslag:</p> <p>Innføring av «<i>criminal burden of proof</i>» i dopingsaker; bevisbyrde skal alltid ligge på potaleorganet</p>
2009	11. Amos, A. & Fridman, S. (2009). <i>Drugs in sport: the legal issues.</i>	For	<p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + bare tilstedeværelsen av et forbudt stoff i en utøvers kropp vil resultere med urettferdighet sammenlignet med «rene» utøvere. + prinsippet om objektivt ansvar er nødvendig for effektiv håndhevelse av anti-doping regler + formildende omstendigheter gir mulighet til reduksjon av sanksjoner: <i>specified substances (Article 10.3) and exceptional circumstances provisions (Article 10.5), therapeutic use exemptions</i>’. + regelen om OA “<i>will make athletes more careful of what they ingest -> make the use of doping substances less likely</i>”. <p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fortsatt streng straff til tross formildende omstendigheter <p>Konklusjon:</p> <p>Umulig å konkludere nøyaktig om prinsippet om objektivt ansvar reduserer bruk av doping.</p>
2009	12. McNamee, M. J & Tarasti, L. (2009). <i>Juridical and ethical peculiarities in doping policy.</i>	For	<p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + avtalerettslig grunnlag - utøvere aksepterer straffebestemmelser ved å være medlemmer av sine særforbund og «<i>signatory federations</i>» + man må ikke blande objektivt ansvar i sivile saker og i doping saker. I sivile saker kan man uten skyld, mens i antidoping selve tilstedeværelse av stoffet i kroppen kan klandres – dette er brudd på regelverket. + “<i>strict liability (objektivt ansvar) is justified in doping because the standards of criminal proof would be unreasonably high to establish against athletes who hide their actions</i>”

			<p>+ prinsippet om OA er nødvendig for effektiv håndhevelse av anti-doping reglement</p> <p>Konklusjon: strenge regler basert på objektivt ansvar i anti-doping er rettferdiggjort- <i>«it is a response to a crisis in the values of the sport and serves to protect the interest of all who are engaged (in sports)».</i></p> <p>Forslag: Etiske prinsipper i anti-doping trenger videre diskusjon.</p>
2007	13. Rushall, B. S & Jones, M. (2007). <i>Drugs in Sport: A Cure Worse than the Disease?</i>	Imot	<p>Argumenter imot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvendelse av objective straffbarhetsvilkår er <i>“civil rights abuse - athletes have to give up their constitutional rights in order to participate under a regime that introduces regressive and anti-social values and activities”</i> - OA ved tilstedeværelse av forbudt stoff I kroppen gjør at WADA straffer uskyldige utøvere (<i>false-positives</i>) og skyldige kan gå fri (<i>false-negatives</i>) <p>Konklusjon: Anti-doping systemet må endres- <i>“A better “cure” should be developed to rectify the hypothetical “disease”</i></p>
2004	14. Houlihan, B. (2004). <i>Civil Rights, Doping Control and the World Anti-doping</i>	For	<p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + <i>the protection of the rights of the athlete are strengthened by the possibility of appeal to CAS</i> + World Anti-Doping Code secures civil rights but at the expense of political rights – <i>“participation in sport is not a right but a privilege”.</i> + regelen om OA er skapt for å forsvare utøvere mot urettferdig konkurranse. <i>Code provides a significant degree of protection for athletes, it is a form of empowerment that emphasizes individual entitlement rather than encourages solidarity and collective voice.”</i>
2003	15. Rigozzi, A., Kaufmann-Kohler, G. & Malinverni, G. (2003). <i>Doping and fundamental rights of athletes: Comments in the wake of the adoption of the world anti-doping code.</i>	For	<p>Argumenter for:</p> <ul style="list-style-type: none"> + <i>Salabiaku- dommen:</i> Europadomstolen for menneskerettigheter fastslo at prinsippet om objektivt ansvar i WADAs regelverk ikke strider mot Artikkel 6(2) i EMK (i denne artikkelen oppstilles uskyldspresumsjonen som en rettssikkerhetsgaranti). + CAS mener at hverken internasjonale særforbund eller CAS har ressurser til å behandle dopingsaker på like høy standard som i sivile straffesaker. + prinsippet om OA er nødvendig for effektiv iverksettelse av anti-doping reglement + formildende omstendigheter reduserer straff – fleksibelt straffesystem + straffer tildeles proporsjonelt med graden av utvist skyld <p>Konklusjon: WADC er i overensstemmelse med EMK.</p>

